

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul hotărârii de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr.915/2011 pentru aprobarea Cerințelor privind calitatea și comercializarea semințelor de plante oleaginoase și pentru fibre

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul hotărârii de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr.915/2011 pentru aprobarea Cerințelor privind calitatea și comercializarea semințelor de plante oleaginoase și pentru fibre, a fost elaborat de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Necesitatea elaborării prezentului proiect de hotărâre este condiționată de ajustarea cadrului normativ și eliminarea normelor care nu se integrează în prevederile actelor normative în vigoare.

În contextul procesului de deschidere a negocierilor de aderare la Uniunea Europeană a Republicii Moldova, a ultimilor modificări operate la Legea concurenței nr. 183/2012 și în vederea realizării angajamentelor Republicii Moldova asumate în baza Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și Statele Membre ale acestora, pe de altă parte, și anume, în partea ce ține de armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene în domeniul concurenței și a Planului național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027 (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 829/2023) este necesară revizuirea Cerințelor privind calitatea și comercializarea semințelor de plante oleaginoase și pentru fibre.

Ajustarea cadrului național în vederea cerințelor de calitate în concordanță cu cele determinate de către țările UE este printre prioritățile de bază ale competitivității naționale de promovare a produselor autohtone pe piețele țărilor-membre ale UE. Pe de altă parte, modificarea legislativă și instituțională a R. Moldova impune necesitatea de a modifica actul normativ de referință prin perspectiva consolidării cerințelor conformităților naționale în vigoare. Fondarea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor drept organul principal în domeniile de inspecții, eșantionare și testarea semințelor, inclusiv prin prisma aprobării Legii despre semințe nr.68 din 2013.

De asemenea, modificările operate în Directiva 2002/57/CE din perioada 2016-2019 sunt imperioase de a determina armonizări a actului legislativ de referință. Aceste condiții menționate supra au impus armonizarea și modificarea actului normativ de referință, personalului, inclusiv instalații automate pentru spălarea și uscarea igienică a mâinilor, spații sanitare igienice.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Reglementarea pragului de admisie a prezenței organismelor dăunătoare pe semințele de plante oleaginoase și pentru fibre necesită actualizări conforme cerințelor în contextul exercițiului de armonizare a legislației naționale. Acest aspect se exercită în contextul suportului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

Ajustarea prin modificări a actului de referință urmărește fortificarea cerințelor de calitate la producerea semințelor de plante oleaginoase și pentru fibre de către agenții economici din țară și instituțiile de cercetare.

Modificările instituționale care au avut loc în perioada de după elaborarea și aprobarea Hotărârii de Guvern, în special, aprobarea Legii nr.68/2013 despre semințe, necesită a fi incluse și transpuse în prezentul proiect și modificările Hotărârii de Guvern nr.1382/2006 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la reglementarea activității de cultivare a plantelor care conțin substanțe stupefiante sau psihotrope, în vederea cultivării cânepii industriale.

Calitatea semințelor de plante oleaginoase și pentru fibre depinde de prevederile legislative, iar pe tărâmul integrării europene apare necesitatea de a ajusta prevederile legislației naționale la cele europene. O bună parte din materialul semincer autohton ale țării noastre se orientează către piețele țărilor UE, necesitatea cadrului legislativ corespunzător cerințelor comunitare este imperativă. Definierea zonelor protejate de viroze și boli ale plantelor de către legislația UE ne impune să revedem aspectele respective și în legislația autohtonă. În special prezența ORNC pe semințe, determinate de către organismele CE impun cerințe la importul de semințe către comunitatea europeană

și țările membre. Prin modificările de referință se prevede aplicarea normelor de aplicare pentru plante oleaginoase și fibre din genurile și speciile următoare:

Brassica juncea (L.) Czern	Muștar maroniu;
Brassica napus L. (partim)	Rapiță;
Brassica nigra (L.) W.D.J. Koch	Muștar negru;
Brassica rapa L. var. silvestris (Lam) Briggs	Rapiță;
Cannabis sativa L.	Cânepă;
Carthamus tinctorius L.	Cartamus;
Carum carvi L.	Chimen;
Glycine max (L.) Merr.	Soia;
Gossypium spp.	Bumbac;
Helianthus annuus L.	Floarea soarelui;
Linum usitatissimum L.	În de fuior, in de ulei;
Papaver somniferum L.	Mac;
Sinapis alba L.	Muștar alb;

Speciile de plante reglementate prin prezentul act normativ și cultivate la noi în țară sunt semințele de floarea-soarelui, rapiță, muștar, soia, in, mac și soia. Conform Catalogului soiurilor de plante pentru anul 2024 soiurile și hibridii de floarea-soarelui înregistrați pentru cultivare în țară sunt de 202, cele pentru producere la export – 11. La rapiță, numărul de soiuri înregistrate pentru cultivarea în țară și înregistrate sunt de circa 75 de soiuri, la soia – 28 de soiuri, muștar alb și maroniu circa 10 soiuri, in brun și auriu – câte un soi. Actualmente numărul cumulativ în Catalogul soiurilor de plante pentru 2024 al R. Moldova pentru plantele oleaginoase și pentru fibre este de peste 300 de soiuri și hibridi. Producerea și plasarea pe piață a semințelor acestor culturi pot fi realizate cu respectarea cerințelor de calitate actuale. În acest context, ajustarea cerințelor de calitate și de comercializare va contribui la îmbunătățirea procesului de comercializare, inclusiv la exportul în țările-membre ale Uniunii Europene. În anul 2024 din țară către țările-membre UE au fost exportate material semincer de floarea-soarelui de circa 24,8 tone.

Modificarea listei de organisme dăunătoare prin extinderea sa, conform Directivei 2002/57/CE a Consiliului cu modificările ulterioare din 01/01/2007, 01/04/2007, 16/02/2020 și 01/09/2022, are o importanță esențială în aspectul de menținere a calității și comercializare a semințelor pentru plante oleaginoase și pentru fibre. Modificările menționate vine cu îmbunătățiri și clarificări în domeniul organismelor dăunătoare de carantină pentru zone protejate și organismele dăunătoare reglementate care nu sunt de carantină („ORNC), prezența ORNC-urilor pe semințe, cerințele minime de puritate a soiului.

- Ajustarea normelor legislative la cerințele de armonizare a legislației autohtone cu cele ale UE;
- Modificările executate în Directiva 2002/57/CE a Consiliului privind comercializarea semințelor de plante oleaginoase și pentru fibre;
- Îmbunătățirea cerințelor de calitate ale semințelor oleaginoase și pentru fibre spre comercializare;
- Completarea Directivei 2002/57/CE cu pragurile admisibile pentru organismelor dăunătoare care nu sunt în carantină.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

Prezentul proiect implică următoarele obiective:

1. Ajustarea listei organismelor dăunătoare prevăzute în Directiva 2002/57/CE, prin actualizarea corespunzătoare a prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 915/2011, în scopul asigurării alinierii cadrului național la cerințele fitosanitare ale Uniunii Europene.

2. Sistematizarea și recunoașterea oficială a organismelor dăunătoare identificate pe semințele plantelor oleaginoase și a celor pentru fibre, pentru a facilita controlul fitosanitar și a spori trasabilitatea în procesul de certificare a semințelor.

3. Îmbunătățirea cadrului normativ național, prin actualizarea prevederilor legislative în conformitate cu evoluțiile recente ale acquis-ului comunitar în domeniul sănătății plantelor și al calității materialului semincer.

4. Recunoașterea automată a semințelor și materialului săditor provenite din statele membre ale UE, în baza certificatelor emise de autoritățile competente europene, drept material semincer de înaltă valoare biologică, pentru facilitarea schimburilor comerciale și reducerea barierelor tehnice.

5. Ajustarea conținutului actului normativ la modificările de ordin instituțional și normativ, asigurând corelarea cu structura actuală a autorităților competente și cu responsabilitățile acestora în domeniul reglementării și controlului semincer.

6. Revizuirea reglementărilor privind sursele învecinate de polen, în vederea prevenirii polenizării nedorite și a menținerii purității genetice a semințelor, în special în cazul culturilor destinate producerii de sămânță prebază și bază.

7. Stabilirea pragurilor admisibile pentru prezența ciupercilor și omicetelor în loturile de semințe prebază, bază și certificate, pentru asigurarea calității sanitare a materialului semincer și protejarea sănătății culturilor agricole.

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul transpune parțial Directivei 2002/57/CE a Consiliului Europei din 13 iunie 2002 privind comercializarea semințelor de plante oleaginoase și pentru fibre. Alte prevederi aferente procesului de transpunere sunt:

- Se completează cu pct. 8¹ cu următorul cuprins „Pentru a produce semințe în vederea plasării lor pe piață, agenții economici trebuie să fie înregistrați la ANSA conform prevederilor Legii nr.68/2013 cu privire la semințe”;

- Pct. 10 va avea următorul cuprins „Testarea semințelor se face în corespundere cu prevederile Legii nr.68/2013”;

- Se adaugă pct. 10¹ cu următorul cuprins „Producerea semințelor de plante oleaginoase și fibre modificate genetic se reglementează de către prevederile legale în vigoare”;

- Pct.14 va avea următorul cuprins: „Comercializarea semințelor de bază care nu îndeplinesc germinația facultativă conform cerințelor din Anexa 2 se comercializează cu certificatul de calitate eliberat de un laborator acreditat, în care va fi stipulată germinația facultativă a semințelor, precum și intervalul de etichete ce vor conține informația privind denumirea speciei și a soiului, numărul de referință al lotului, denumirea producătorului și adresa acestuia, anul certificării și numărul unic de identificare a etichetei”;

- La anexa 1, se adaugă pct.41 cu următorul cuprins „În cazul în care, ca urmare a punerii în aplicare a punctelor 1, 3 și 4, persistă îndoieli cu privire la identitatea soiurilor de semințe, autoritatea de certificare poate utiliza, în vederea examinării identității respective, o tehnică biochimică sau moleculară reproductibilă și recunoscută la nivel internațional, în conformitate cu standardele internaționale aplicabile.”;

- La anexa 1, se adaugă pct. 42 cu următorul cuprins „1) Cultura este efectiv indemnă de orice organisme dăunătoare care reduc utilitatea și calitatea materialului de înmulțire. Cultura respectă, de asemenea, cerințele privind organismele dăunătoare de carantină, organismele dăunătoare de carantină pentru zone protejate și organismele dăunătoare reglementate care nu sunt de carantină (ORNC). 2) Prezența ORNC-urilor pe culturi respectă următoarele cerințe:

- ORNC-uri sau simptome cauzate de ORNC-uri – Plasmopara halstedii (Farlow) Berlese & de Toni [PLASHA];

- Plante destinate plantării – *Hellianthus annuus* L.

- Pragul pentru producția de semințe de bază – 0%;

- Pragul pentru producția de semințe anterioare celei de bază – 0%;

- Pragul pentru producția de semințe certificate – 0%.”

Prevederile privind verificarea soiurilor de către sondatori se abrogă întrucât reglementarea statutului și condițiilor de desemnare a sondatorilor este deja prevăzută într-un cadru normativ distinct, specific activităților de certificare a semințelor. Menținerea acestor prevederi în Hotărâre devine redundantă și poate genera confuzii în aplicare.

Litera i) de la punctul 28 subpunctul 3) și din anexa nr. 2, subpunctul 6, partea B, se abrogă întrucât Directiva UE aplicabilă în domeniul comercializării semințelor de plante pentru fibre și oleaginoase nu prevede aceste dispoziții.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În cadrul procesului de elaborare a proiectului de act normativ, au fost analizate mai multe opțiuni alternative, precum:

1. Menținerea cadrului normativ existent fără modificări

Această opțiune a fost analizată, însă s-a constatat că menținerea actualelor prevederi ale Hotărârii Guvernului nr. 915/2011, fără ajustări în conformitate cu modificările Directivei 2002/57/CE, ar perpetua neconcordanțele față

de acquis-ul comunitar. În acest mod, ar fi afectat procesul de recunoaștere reciprocă a certificatelor semincere și s-ar limita capacitatea Republicii Moldova de a armoniza cadrul legislativ național în domeniul semințelor și al sănătății plantelor cu standardele europene. Elaborarea unor reglementări separate exclusiv pentru orez.

2. laborarea unui nou act normativ distinct

O altă opțiune a fost crearea unui act normativ nou, care să reglementeze exclusiv recunoașterea semințelor și ajustarea listei organismelor dăunătoare. Totuși, această abordare ar fi generat suprapuneri normative, ambiguități în aplicare și dificultăți de implementare la nivel instituțional. În plus, ar fi fost necesare modificări ulterioare ale HG nr. 915/2011 pentru asigurarea coerenței legislative, ceea ce ar fi presupus eforturi administrative și financiare suplimentare. Adoptarea directă a standardelor UE fără ajustări la specificul național.

În concluzie, s-a optat pentru modificarea Hotărârii de Guvern nr. 915/2011 ca soluție optimă pentru ajustarea cadrului normativ național la cerințele legislației europene, evitând suprapunerile și asigurând continuitatea aplicării prevederilor existente.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Impactul asupra sectorului public va fi minim, deoarece implementarea noilor reglementări nu necesită modificări semnificative în structura instituțională, ci doar o actualizare a cadrului normativ, asigurând astfel claritate și eficiență în aplicarea legislației fără costuri suplimentare.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea prezentului proiect nu generează un impact financiar asupra bugetului public național.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Implementarea proiectului va avea un impact pozitiv asupra sectorului privat, în special asupra fermierilor procesatorilor și comercianților, oferindu-le un cadru normativ clar, reducând incertitudinile și facilitând conformitatea cu standardele europene.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Proiectul nu prevede colectarea, prelucrarea sau stocarea de date cu caracter personal, întrucât reglementările vizează exclusiv aspecte tehnice și comerciale legate de siguranța și calitatea produselor agroalimentare.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul de act normativ prevede transpunerea parțială în legislația națională a Directivei 2002/57/CE a Consiliului European din 13 iunie 2002 privind comercializarea semințelor de plante oleaginoase și pentru fibre.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Proiectul de act normativ instituie măsuri legislative necesare pentru asigurarea cadrului juridic intern de aplicare a Directivei 2002/57/CE. Modificarea este necesară pentru a asigura alinierea reglementărilor naționale la standardele actualizate privind comercializarea semințelor de plante oleaginoase și pentru fibre, în conformitate cu evoluțiile legislației naționale și angajamentele internaționale ale Republicii Moldova în domeniul armonizării tehnice.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Proiectul a fost publicat spre consultări publice în conformitate cu Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-analizei-impactului-de-reglementare-si-proiectului-de-hotarare-cu-privire-la-modificarea-hotararii-guvernului-nr9152011-pentru-aprobarea-cerintelor-privind-calitatea-si-comercializarea-semintelor-de-plante-oleaginoase-si-pentru-fibre/12519>

Proiectul de Hotărâre de Guvern a fost consultat și avizat în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul a fost remis pentru expertiza anticorupție către Centrul Național Anticorupție și expertizare de către Ministerul Justiției, conform Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. iar concluziile, obiecțiile și propunerile au fost acceptate și incluse în sinteza obiecțiilor și propunerilor.

- Concluzia expertizei Centrului Național Anticorupție:

Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr.915/2011 pentru aprobarea Cerințelor privind calitatea și comercializarea semințelor de plante oleaginoase și pentru fibre a fost elaborat de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, în scopul fortificării cerințelor de calitate la producerea semințelor de plante oleaginoase și pentru fibre de către agenții economici din țară și instituțiile de cercetare. În cadrul procesului de elaborare au fost respectate prevederile legale cu privire la transparența în procesul decizional și proiectul corespunde normelor de tehnică legislativă. Proiectul corespunde interesului public general, deoarece va contribui la asigurarea competitivității naționale de promovare a semințelor de plante oleaginoase și pentru fibre autohtone pe piețele țărilor-membre ale Uniunii Europene, prin ajustarea cadrului normativ național în vederea aducerii cerințelor de calitate în concordanță cu cele determinate de către țările Uniunii Europene.

- Concluzia expertizei Ministerului Justiției:

Potrivit notei de fundamentare, prin proiect se propune ajustarea listei organismelor dăunătoare prevăzute în Directiva 2002/57/CE a Consiliului din 13 iunie 2002 privind comercializarea semințelor de plante oleaginoase și pentru fibre (în continuare - Directiva 2002/57/CE), prin actualizarea corespunzătoare a prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 915/2011, în scopul asigurării alinierii cadrului național la cerințele fitosanitare ale Uniunii Europene. Din punct de vedere conceptual obiecții la proiectul hotărârii Guvernului nu avem de formulat.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul prevede operarea modificărilor în Hotărârii Guvernului nr.915/2011 pentru aprobarea Cerințelor privind calitatea și comercializarea semințelor de plante oleaginoase și pentru fibre

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Intervenția propusă nu necesită schimbări instituționale, precum și modificarea cadrului normativ existent.

Secretar de Stat

Vasile ȘARBAN